

SLOVENE

Štev. 79. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v petek, 8. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnštvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivista (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona štev. 188.

Upravičene zahteve poštne uradnikov.

Včeraj zvečer je imela »Ljubljanska
podružnica društva poštne uradnikov na
Dunaju« v salonu g. Križevce restavracije
pri »Zvezdi« zborovanje, na katerem sta bili
v razpravi dve vevažni točki: Nedelj-
ski počitek poštne uradnikov
in dopust poštne uradnikov,
torej točki, pri katerih mora vsak količnik
socialno misleč državljani zahteve poštne
uradnikov z vso silo podpirati; upamo, da
bodo svojo dolžnost v polni meri storili tudi
naši državni poslanci.

Nedeljski počitek.

O tej točki je poročeval g. Dulan-
sky podal naslednje velenimivo poročilo:
Tožbo o škodi, katero povzroča naš
moderni, kulturni in gospodarski red po-
sameznim kakor celoti, so zdravniki že
zdravnej pripoznali. Ravno tako se je glasno
in odločno že opetovano povdarjalo, da je
dolžnost napredne države zabranjevati škodo,
katero povzroča dobičkolovstvo, s posta-
vami, v prvi vrsti pa s tem, da se skrajša
doba dela. Vseled tega prodira zahteva po
jednem dnevu popolnega počitka v tednu.
Socialni politiki povdarjajo z navduše-
njem vrednost jednega prostega dne, kate-
rega naj družinski oče preživi v krogu
svojih. Zdravniki se sklicujejo na pospeše-
vanje zdravljenja v splošnem, ako more dru-
žina preživeti nedeljo na prostem, v sve-
žem zraku. In duhovščina zahteva, da se
posveti nedelja popolnoma, kakor v vernem
Albionu, z vzglednim obnašanjem in v ver-
skem razmišljanju.

Postavodajna oblastva so prav uvaž-
vala važnost in vrednost teh razlogov in so
s postavbo z dne 15. pros. 1895. in z raz-
širjenjem iz maja 1903. deloma prepove-
dala nedeljsko delo. Ta omejitve dela je
vplivala tudi na poštne promet blagodejno.
Toda kljub temu zmanjšane delu nimajo
vsi poštne uradi po državi ob nedeljah po-
poldan počitka: Eno ali dve uri službe pri-
linici za sprejemanje pisem, ko ne pride
niti jedna stranka, pobiranje pisem iz nabi-
ralnikov po mestu, v katerih ni družega,
kakor razglednice, napisane tam kje v kaki
gostilni, oddajanje in prejemanje pošt, ki so
vse prazne. Brzjavni imajo ob nedeljah
včasih dela čez glavo, toda štiri petinke
brzjavk so same poročne čestitke in teh
je dostikrat k jedni poroki 30—40.

Ali so pa razglednice in poročne čes-
titke tudi zahteve civilizacije?

Pošta ni nikako obrtno podjetje, ampak
regale, služba splošnemu blagostanju, zato
se misli, da morajo biti linice tudi ob ne-
deljah za stranke odprte. Poglejmo pa, če
je večina občinstva tudi istega mnenja.

Posebno po večjih mestih je težko nad-
zorovati prekrške nedeljskega počitka. A
poštne uradnike ne more in ne sme takih
prestopkov objavljati. In tako pride marsi-
kak trgovski pomočnik k linici z žalostnim
obrazom, ker bi moral biti pravzaprav prost,
a šef mu pravi: »Če pošta posluša, kdo mi
more braniti, da se ne poslužuje.« Usluž-
benci se seveda ne morejo protiviti in na
ta način se uhaja preko zakona. Mnogi iz-
delovatelji strok, ki smejo delati, so zado-
voljni praznovati, če tudi konkurent pra-
znuje. Ker je pa naravnost težko posredo-
vati, prineseta oba svoje pošiljke.

Nekateri dunajski žitni trgovci so pro-
sili lansko leto pošto »ravnateljstvo«, naj ni-
komur izmed njihovih članov v nedeljo ne
dostavlja pisem in brzjavk, ker je le na ta
način izključena vsaka neelojalna konkurenca,
ako se sklone, nedelje praznovati. To za-

htevo je dunajsko trgovsko društvo v svo-
jem mnenju najbolje podpiralo in povdar-
jalo, da bi morala biti ta uravnava na vsak
način v celi državni polovici enakomerno
vpeljana, da bi ne mogla biti v posameznih
kronovinah nasprotna določila v veljavi.

Ta zahteva je pa neizvedljiva brez sploš-
nega nedeljskega počitka, zakaj stranki, ki
boče svoja pisma imeti dostavljena v pred-
pisanih uradnih urah, se tega ne sme in ne
more braniti.

Kakor kažejo ta dejstva in razmotriva-
nja, nasprotujejo tedaj ti baje potrebni oziri
na privatni promet težnjam večine trgovstva
in njihovih uslužbencev in omogočajo pre-
koračbe zakona. Tukaj ne bode pomagale,
če se uradne ure še tako reducirajo, ampak
prenehati bi moralo ob nedeljah popolnoma
vsako oddajanje in sprejemanje pošiljatev.
Vzglede Anglije s svojim nedeljskim počit-
kom tudi glede oddaje in sprejema privat-
nih pisem in brzjavk kaže, da se i zaseb-
nik, i tujec, i potujoči trgovec navadi na to
računati.

Iz tega izhaja naša stanovsko egoistična
logika: Ako se v tako mnogo dopisujoči de-
želi glede nedeljskega počitka ne ozira na
zasebni promet, zakaj bi se to tudi pri nas
ne izvedlo?

Ker ima celo večina trgovcev te želje,
ali negovori vse bolj za praznovanje nedelj,
zlasti če se ozira na z delom preobložene
poštne uradnike?

Poprečno je naših službenih ur jako ve-
liko, zlasti pri navalih ob novem letu, o Bo-
žiču in Veliki noči, začetkom vsacega me-
seca pri blagajnah, potem nadomestkih za
odpuste, boleznih in primanjkljajih zaradi
uročnih vaj, pri brzjavah in telefonu, pri
podvojeni službi pri navalu povodom večjih
nesreč, borznih krahov itd. Pri takem traj-
nem naporu (ob novem letu tri do štiri dni
skoro zdržema 24 ur) trpi zdravje zelo ve-
liko in celo najtrdnjši organizem ne more
tega dalje časa vzdržati.

Kakor se je pokazalo na splošnem zbo-
rovanju poštne uradnikov l. 1903. je šlo v
pokoju:

l. 1900. 161 prometnih uradnikov	
izmed teh je postalo pred 40. služb.	
letom	nesposobnih 71
l. 1901	74
l. 1902	71

Iz tega se vidi, da narašča v primeru
k skupnemu številu neprenehoma razmerje
onih, ki pred časom onemorejo. V aktivni
službi je umrlo:

l. 1900. 97	
l. 1901. 94	
l. 1902. 75 prometnih uradnikov,	

torej tudi precejšen odstotek. Ta dejstva
sama kažejo dovolj, da naše dolge uradne
ure, ki jih prestanemo dostikrat v nemirnih,
ozkih, temnih in zaduhlih prostorih pri
morečem delu, ugonobe v nepričakovano
kratkem času tudi najkrepkejši organizem.
Namesto da se, kakor sedaj, pri vzprejemu
v prometu službo stavijo zahteve na
prosiljevo zdravje, ki gredo še preko mere
za vojaško sposobnost, naj naša visoka ob-
lastva ukrenejo, da bo vsakemu izmed nas
omogočeno, v stalnih, rednih prostih dneh
popraviti si svoje zdravje. Kako dobro dene
plućam, okuženim s praznim pisarniškim
zrakom, ako morejo osem ur vdihavati svež
zrak. Kako krepilno je za živce mnogo upre-
ženega predstojnika, ako mu 24 ur ni treba
biti za nikogar odgovoren.

Naše zdravje pomeni za državo, t. j. za
vse davkoplačevalce, gotov denar. Bolezni in
predčasno upokojenje uradnikov zadene žep
trgovca in meščana. Ti imajo torej interes
na tem, da nas ohranijo kolikor mogoče
dolgo sposobne in zdrave.

S socialno-ekonomskega stališča je etična
dolžnost vsakega državljanca, da povrne sploš-
nosti kapital denarja in delavne moči, na-

ložen v njegovi vzgoji s tem, da vzgaja dr-
žavi zdrave, sposobne in inteligentne nasled-
nike kot oporo družbi. Oglejmo si pa ve-
čino našega nervoznega, malokrvnega, jetiki
podvrženega uradništva! To oškodovanje
zdravja pomenja škodo bodoči generaciji.

Dajte bledemu človeku, ki se trudi cel
dan v pisarni, 50krat na leto priliko, pohiteti
v gore in gozd, in preroditi se bode v člo-
veka z neumorno vstrajnostjo, polno idealov.

Dočim imajo uradniki skoro vseh od-
delkov državne službe, deželni in občinski
uradniki, popolni nedeljski počitek, imajo
n. pr. uradniki brzjavnih central razen
enega prostega dne po nočni službi, le še
pet do šest nedelj na leto prostih. Enaki so
odnosaji po velikih odpravnih oddelkih. Na
ta način napravi poštne uradnik v 40 služ-
benih letih 3 do 4 leta več službe, kot nje-
govi sovrstniki drugih strok. Naglaševaje
naše težnje omenjam tukaj zahtevo poslanca
dr. Heilingeria in tovarišev, katero so vložili
13. maja 1902.

Med drugimi se glasi: Gotovo bi ne bilo
težko odpraviti ob nedeljah in praznikih
službo pri vojni pošti in v blagajnah, samo
občinstvo bi se moralo privaditi. Služba bi
se omejila tako, da bi se prejemale in do-
stavljale le ekspresna pisma. Kakor uči
skušnja, ima vozna pošta ob nedeljah in
praznikih malo dela in tudi v blagajnah je
primeroma komaj četrtino toliko opraviti,
kakor ob delavnikih in zato bi se niti ne
opazilo, če bi ta dva oddelka ob nedeljah in
praznikih ostala občinstvu zaprta.

V večjih mestih, kjer je več poštne
uradov, naj bi bil eden, oziroma v vsakem
okraju po eden urad za brzjav in telefon
do 7. ure zjutraj.

Tudi tukaj naj navedem vzgledoma An-
glijci in Nemčiji. V teh dveh je pošta ob-
sežnejša kakor v Avstriji, a kljub temu je
tam uveden nedeljski počitek v strožji in
boljši obliki, ne da to kaj škoduje, ker si je
občinstvo svoj poštne promet hitro primerno
uredilo.

Ako bi se vpeljal nedeljski počitek v
navedenem smislu, bi bili po določenem tur-
nusu vsi uradniki prosti in služba bi pri
tem ničesar ne trpela.

To je ob kratkem vse, kar hočemo. V
resnici je c. kr. trgovsko ministrstvo ugo-
dilo deloma tej zahtevi s tem, da je skrótilo
uradne ure ob nedeljah in praznikih, za kar
smo mu hvaležni, kakor tudi vsem, ki so se
za stvar zavzeli.

Omenim le še vpoštevanja vredni fakt,
kateri nam v kratkem času lahko pripomore
do nedeljskega počitka.

Dostavljanje pisem in denarja ob nede-
ljah in praznikih je poleti skoro brez-
uspešno, a uradnikom je vendar treba ura-
dovati. Prodajalne in pisarne so zaprte in
tudi zasebni stranki, zlasti v velikih mestih,
v času, ko se pisma dostavljajo, ni doma.

Pri brzjavnem prometu bi vse one ne-
potrebne brzjavke, tičočje se stvari, katere
je moč 24 ur popred pismeno ravnotako
urediti, izostale, če bi se za nje zahtevala
pristojbina kot za nujno. Brzjavne postaje
z omejeno dnevno službo imajo nedeljo po-
polnoma prosto.

Brzjavke za take urade zasostajajo pri
prestopnih brzjavnih postajah.

Če bi se brzjavk za take urade ob ne-
deljah sploh ne sprejemalo, bi se promet to-
liko skrótil, da bi bila večina uradnikov lahko
prosta. Uradnikom pa, kateri bi imeli službo
ob nedeljah, in pa onim, ki vozijo, naj bi se
določil drug prost dan med tednom, in to bi
se pri mali pomočnitvi obojha lahko izvedlo.

Poštne uradništvo zahteva zase od dr-
žave le one varnostne odredbe, katere je
država sama vsem delodajalcem, izjemši
sebe, naložila. Uradništvo ve, da ima mora-
lično dolžnost, to zahtevati in zato pričaku-
je, da se mu v najkrajšem času izpolni izražene

želje ter uvede popolni nedeljski
počitek.

Soglasno je bila sprejeta naslednja re-
solucija:

Osrednje vodstvo avstr. poštne društva
na Dunaju se poziva, da naj v najkrajšem
času predloži njegovi ekselenci, gosp. trgo-
vinskemu ministru, prošnje, naj odredi tudi
pri poštne prometu posvečevanje nedelje
v smislu poročila.

Dalje se osrednjemu vodstvu nalaga, da
zastopa naše opravičene težnje tudi napram
poslanski zbornici in pri vsaki priliki pov-
darja potrebo nedeljskega počitka
pri pošti.

Predlog, naj osrednje društvo vpliva
na trgovske in obrtne zbornice, da bodo
podpirale to težnjo poštne uradništva, je
bil soglasno z odobravanjem sprejet.

O dopustu poštne uradnikov

je poročal g. Podgornik, ki je isto-
tako podal jasno sliko o naporu poštne
uradništva in o malem oddihu, katerega so
deležni. Za ohranitev zdravja je potreba pred-
vsem skróčiti čas dela z dopustom.

Ako kdo pravi, da dolgo dobo svojega
uradovanja ni imel dopusta, se je gotovo
mej delom oddahnil, ali pa je vstopil v dr-
žavno službo, ko se še od poštne uradni-
štva ni toliko zahtevalo.

Na Dunaju so bili svoj čas v poštne
uradu samo dva do trije uradniki in še ti so
po poročilu zgodovinarja ubijali svoj čas s
kegljanjem; vendar so se menjali vsakih
14 dni. Tedaj so bili torej bolj socialni, nego
so danes. Edino z zakonitim dopustom je
mogoče priti na pomoč počtnemu uradni-
štvu, ki je sedaj vsled razširjenja vsestran-
skega prometa preobremenjeno.

Na posamezne dneve razdeljeni večurni
počitek ne more popraviti nasledkov napor-
nega dela, to je mogoče doseči le potom po-
polnega pokoja.

Zelezen zakon mora uravnati dopust, da
ne bo odvisen dopust od dobre volje posa-
meznikov; sedanjost oblika dopusta je pa za-
vrniti, ker nasprotuje namenu dopusta.

Govornik je apeliral na javnost in nje
zastopnike, da se zavzamejo za poštne urad-
ništvo, katerega odločna zahteva je, da se
mu dopust zakonito določi, kajti ta dopust
je pravica poštne uradništva in je ute-
meljen v socialnih razmerah. S tem, da
uradništvo povdarja pravno podlago svoje
zahteve, ne kaže kljubovalnosti, ampak spo-
štovanje do državne uprave, vsaj je mini-
strski predsednik v enem svojih govorov
povdarjal, da se bo vlada trudila postaviti
Avstrijo v vrsto prvih kulturnih držav. Ena-
glasno je bila sprejeta predložena resolucija,
ki pozivlja osrednje društvo na Dunaju, naj
posreduje pri trgovskem ministru, da ta
zahteva skoro pride pred državno zbornico.
Dokler pa se ta odpust ne vzakoni, naj se
deli dopust tako, kakor so uradniki že več-
krat želeli, čas dopusta pa naj se uravnava
po službenih letih.

Končno je še en govornik omenjal dra-
ginjskih doklad; na dotično vlogo urad-
ništvo ne dobi odgovora, dasi je preteklo
od tedaj, ko je bila vloga vložena, do danes,
že 15 mesecev. Vlada bi v tem času urad-
ništvu dala lahko vsaj ugoden ali neugoden
odgovor.

Predlagal je, naj se pošlje k dež. pred-
sedniku deputacija, ki naj ga vpraša, kaj je
s to zadevo. (Sprejeto.)

Predsednik je na to zaključil shod.

Podali smo o tem zborovanju obširnejše
poročilo, da se tako širše občinstvo seznani
z zahtevami poštne uradništva in uvidi
upravičenost teh zahtev. Ako bo vsa javnost
podpirala v tem boju poštne uradništvo,
morala bo storiti država, kar bi morala sto-
riti s socialnega stališča že sama od sebe.

Važen političen sestanek

Dunaj. Listi se obširno bavijo s sestankom laškega ministra za zunanje zadeve, Tiltonija z grofom Goluchovskim. Sestanek se bo vršil v Opatiji. Listi mu pripisujejo veliko politično važnost z ozirom na dogodke na Balkanu. Treba je v tej zadevi ugotoviti medsebojno zaupanje obeh držav. Iz Rima se poroča, da ondi neodoje častnikarjem nišeas povedati o potovanju Tiltonija v Opatijo in da skušajo vsi stvar kolikor mogoče prikriti. V razgovor pride tudi albansko vprašanje in, kakor trdijo najnovejša poročila, bo skušal Tiltoni grofa Goluchovskega pridobiti tudi za to da se politična zveza med obema državama tudi v gospodarskem oziru bolj izpopolni. Zanimivo je, da rimski listi o tem potovanju ministra Tiltonija ne priobčujejo nikakega komentarja. Iz Opatije se poroča, da sta z grofom Goluchovskim prišla legacijski svetnik baron Gager in dvorni svetnik dr. vitez O h m s, načelnik oddelka v znanjem ministrstvu za prevajanje iz tujih pism. Tiltoni pride v Opatijo v spremstvu svojega tajnika Albertija danes zvečer. Prišel se bo iz Benetk na parniku »Dogali«. Vrne se 9 t. m., najpozneje 10. t. m. Laški poslanik z Dunaja je došel v Opatijo.

Trgovska pogodba mej Italijo in Avstrijo.

Rim. Senator Miraglia, ki se je v zadevi avstro-ogrsko trgovske pogodbe mudil na Dunaju in v Budimpešti, se je vrnil v Rim. Posebno v Budimpešti je dobil vtisek, da Avstro-Ogrska tujim vinom ne bo pustila prost uvoz. Pri novih obravnavah bo vprašanje o vinu odpadlo, Avstrija pa bo zato dala Italiji druge koncesije glede lesa in konj. Ako je res, da je vprašanje o viniki klavzuli na ta način rešeno, bo lahko nova pogodba v enem tednu podpisana.

Španski kralj v Barceloni.

Pariz. Iz Madrida se poroča, da je sto mož kraljeve straže odšlo v Barcelono, kjer se mudi španski kralj.

Barcelona. Kralj si je ogledal predpoludne več vinskih skladišč in neki zavod tkalcev, kjer je nagovoril več delavcev. Kralj je zagotovil delavcem svojo zaščito. Nato je obiskal gradnjo nove cerkve sv. družine. Kralj je bil povsod, zlasti v delavskih delih mesta, živahno pozdravljen.

Angleško-francoski dogovor.

Pariz. Angleško-francoski dogovor se ves čas objavi. Neka točka tega dogovora določa prostost trgovine v Egiptu in v Maroku za dobo 30 let.

Balkan.

Dunaj. »Fremdenblatt« poroča iz Carigrada: General de Giorgis čaka le še na poslovilno avdijenco pri sultanu, da odide s svojimi pobočniki v Solun. Razrešitve vprašanja, kako naj bodo uniformirani tuji častniki, ne bo čakal. Upa se, da Turčija ne bo vstrajala več pri svoji zahtevi, naj častniki nosijo tes. Bržkone bodo nosili uniforme svojih držav. Po enotenskem posvetovanju v Solunu se razidejo vladni zastopniki na svoja mesta.

Zofija. Razburjenje radi odlašanja podpisa turške-bolgarskega sporazumljenja je vedno večje. Misi se, da Turčija dela to samo zato, da si nabavi med tem zadosti črt in vojnihi potrebščin. Bolgarska vlada radi tega ne more zagotoviti, da bo zamogla na bolgarskem ozemlju preprečiti zbiranje vstajskih črt. Dokazano je, da stoji bolgarska duhovščina v zvezi z vstaji. Turčija zahteva, da se bolgarska duhovščina in učiteljstvo ne sme udeleževati revolucionarnega gibanja. Kakor se vidi, pogajanja še ne bodo kmalu končana.

Dunaj. »Zeit« poroča, da se je na poziv vojnega ministra oglasilo nad 30 avstrijskih častnikov, da vstopijo v makedonsko orožništvo. Sedaj bo izbranih le pet častnikov, toda mesec pozneje se uvrsti zopet 10 avstrijskih častnikov v makedonsko orožništvo.

Odesa. Sam došli ruski konzul Čermersin je rekel, da je položaj v Makedoniji zelo resen. Resne vstaje letos ni pričakovati. Glavni voditelji makedonskega gibanja so v Djakovi. Poboja kristjanov niso povzročili Albanci, ampak turški rezervisti. Kar se tiče Albancev, ti vsako leto razgrajajo, ne ker zahtevajo avtonomijo, ampak ker so z vlado nezadovoljni. Zahtevanje po avtonomiji se podpira od zunaj ter umetno goji. Hilmi pašja namerava res izvesti reforme, toda zavirajo ga turški uradniki.

Dunaj. Listi priobčujejo poročilo »Bud. Hirlap«, ki pravi, da je dobil od zaupne in zanesljive osebe vest, da so se pod predsedstvom vojnega ministra vršili na Dunaju pogovori z delegati vseh železnic, kako izvesti transport črt v Makedonijo. List pravi, da je to bilo izvanredno posvetovanje, ki se ne sme zamenjavati s posvetovanjem, ki se vrši vsako leto.

Solun. V Braskovici se je pojavila nova vstajska četa. Pri Geriši, v okraju Tikveš,

se je vršil boj mej vataši in Turki. Vodja vstajske čete, Gelo, je ostal mrtev na mestu. Proti izgredom turških črt so uvedene stroge naredbе. Orožniški podčastnik Murad, ki je v okraju Kumanova trpinčil prebivalstvo, je aretiran. Vest, da namerava sultan svojega sina imenovati podkraljem v Makedoniji, se tu dementira.

Nemški prestolonaslednik na potovanju.

K o d a n j. Nemški prestolonaslednik je došel 7. t. m. dopoldne sem. Vsprejel ga je kralj Kristijan, kraljevi principi in ministri. Gospoda je nato odšla v grad Amalienborg. Prestolonaslednik je takoj obiskal angleškega kralja Eivarda. Zvečer je bila v palači Kristijana VII. velika pojedina.

Rusko-japonska vojska.

Rusi so menda vendar zapustili Vidžu, kakor se lahko sklepa iz brzojavke generala Kuropatkina, katero je postal carju o položaju ob Jalu-reki in katero smo priobčili mej včerajšnjimi poročili. Mali ruski prednji oddelki so imeli boj z japonskimi prednjimi stražami ter so se previdno umaknili premoči. Na bojišču postaja živahnejše.

Prodiranje Japoncev znatno otežkočuje sedanje ondote vremenske razmere. Veliko o vir bodo morali premagati, da z zadostno močjo naskočijo Ruse ob Jalu-reki. Seve trpi tudi ruski transport k Jalu pod istimi težkočami. Radi topečega sa ledovja, ki plove sedaj po Jalu reki, Japonci ne bodo prišli preko rake pred sredo aprila, mogoče pa je tudi — pravijo angleški listi — da bodo čakali, da se jim prej posreči zapreti rusko brodoge v portartursko luko in da se tako omogoči istočasno izkrcanje nadaljnjih japonskih črt na polotoku Liaotung. Ako bodo čakali na to, tedaj naj se le pripravijo, da bodo dolgo čakali. S tem vprašanjem se je bavil baje tudi včerajšnji japonski vojni svet. Ako Japonci ne bodo mogli zapreti portarturskemu ruskemu brodogu izhoda iz luke, postusili bodo z blokad in če bo poskusilo rusko brodoge prodreti iz luke, bodo Japonci napadli ruske ladje in jih skušali uničiti. Ako pa se Japoncem tudi te sanje ne uresničijo, tedaj bodo poizkušali portartursko trdnjavo direktno napasti in rusko brodoge v luki uničiti. Storo gotovo pa bo japonski admiral Togo še parkrat poizkušal zapreti vhod iz luke, ker bi bilo vendar prenevarno, da bi pri odkritem napadu na luko se japonsko brodoge izpostavljalo obenem strelom iz trdnjave in iz ruskih ladij. Sele zadnje obupno sredstvo Japoncev bo blokada portarturske luke, da prepreči možne Makarove napade na japonska izkrcavanja na Koreji. Seveda je veliko vprašanje, ako se jim sploh kateri navedenih načrtov posreči. Če se jim vsi izjalovijo, tedaj pridejo v brezupen položaj.

Japonska armada nadaljuje izkrcavanje.

S ō u l, 7. aprila. Neki iz severa sem se vrnilvi ameriški misijonar poroča, da je pri Hajdžu, 15 milj od Čemulpa, japonsko prevozno brodoge, obstoječe iz 40 ladij. Misi se, da to brodoge prevaža del druge japonske armade, ki se bo izkrcal pri Činampu.

Pariz, 7. aprila. »Agence Havas« poroča iz Sanghaja: Japonci izkrcujejo svoje čete sedaj bolj na severu Koreje. Prevozne ladje so zapustile Činampo ter imajo nalog, pluti proti izlivu reke Jalu.

T o k i o, 7. aprila. Iz Sŭala se brzojavlja, da plujejo prevozni parniki neovirano v izliv reke Jalu. Japonske čete se izkrcujejo na raznih krajih te korejske reke pod varstvom topničaric.

Angleški listi o položaju na bojišču.

L o n d o n, 7. aprila. Zdi se, da so Rusi svoje umikanje čez reko Jalu dobro premislili. — Iz Niučvanga se poroča, »Daily Express«, da je ozemlje ravno južno od reke za gibanje črt zelo neupravičeno. »Standard« se poroča iz Tokia, da so za Japonce korejske ceste najhujši sovražniki. Po njih je namreč radi deževanja polno blata. Radi tega so se Rusi raje umaknili na severni breg, kjer so se močno utrdili ter poklicali še ostale oddelke v Antung, Fönghvangčung in Kalintse, ki so že močno utrjeni. — Rusi so utrdili vse važne točke na črti Niučvang-Antung. V Niučvangu so še vedno mnenja, da bodo Japonci na vsak način skušali prekorčiti Jalu.

Angleški listi poročajo: V Ameriki se čudijo, da po japonski okupaciji mesta Vidžu ni nobenih poročil z bojišča ter iz tega sklepa, da je pričakovati velikih dogodkov. — Tudi prevladuje mnenje, da hočejo Rusi Japonce zapeljati k prodiranju v Mandžurijo ter jih tam s svojo premočjo premagati.

Ruski načrti.

L o n d o n, 7. aprila. General Kuropatkin je inšpiciral 5000 mož broječo inkavsko posadko, ki je pred kratkim došla iz

Evrope. Tamkajšnji dopisnik »Morning Post« poroča, da je stanje črt izvrstno. Neki častnik Kuropatkinovega generalnega štaba trdi sledeče o ruski brambi: »Koncentrirali bodemo glavno moč na osrednji črti, katero sedaj zasedamo. Težišče bo na vzhodu, kjer je mnogo močnih pozicij. Dasiravno smo se umaknili iz severne Koreje, vendar ne bomo čakali, da Japonci prekorčijo Jalu. Pripravljeni smo na vse slučaje. Severni breg je močno utrjen. Ruske čete so z vsem dobro preskrbljene in zelo bojaželjne.

Ruska armada.

B r u s e l j, 7. aprila. Ruska vlada je naročila v Belgiji veliko z jeklenimi ploščami obitih železniških voz za prevažanje vojaštva po sibirski železnici. 250 voz bo izvršenih že do 15. julija.

L o n d o n, 7. aprila. Vest, da je vhod v Port Artur zaprt, ni resnična. Rusko brodoge se je po zadnjem napadu že čisto prikazalo na odprtem morju.

Ogleduhi.

L o n d o n, 7. aprila. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia, da je neki Japonec blizu Kiuličenganga preplaval reko Jalu ter šel nato proti severu ob reki. Na severnem bregu je videl izvrstne utrdbe. Japonci se čudijo hitremu umikanju kozakov in mislijo, da so se ti bali, da bi jim naraščajoča reka onemogočila umikanje.

L o n d o n, 7. aprila. »Times« poroča iz Čifu: Rusi so prijeli dva japonska ogleduha z načrti novih utrdb v Niučvangu.

Korejski revolucionarji.

S o e u l, 7. aprila. Korejska revolucionarna družba Togghakova je zopet začela delovati. Njeni udje razširjajo sledečo proklamacijo: »Tuji vojaki nam jemljejo vsa živila. Zato svetujemo, poskrbite vsa jedila, da preprečite lakoto.« Japonci postopajo proti temu zelo strogo.

Vremenske razmere.

P e t r o g r a d. V Omsku kaže toplota 25 stopinj Celzija pod ničlo, v Tomsku 21, v Irkutsku 14, v Vladivostoku 3.

Angleška se boji?

B e r o l i n, 7. aprila. Tu prevladuje mnenje, da se posredovanja, ki so bila sprožena od sirani kralja Eivarda, vstrajno nadaljujejo. Car želi miru, kakor hitro se zadosti časti ruskega orožja. Angleška se trudi pripraviti Japonsko do tega, da zopet prične s pogajani in da se Rusiji pogajanja omogočijo. Angleška uvideva, da je število ruskega vojaštva v Vzhodni Aziji tako narastlo, da na zmago Japoncev skoro ni upati. Končno želi baje kralj Eivard, da se enkrat za vselej uredi mejno vprašanje v Indiji in da se v tem oziru Rusija in Angleška sporazumete.

Koliko so Japonci doslej izkrcali vojakov.

L o n d o n, 7. aprila. Iz Tokia brzojavljajo tukajšnjim listom, da je doslej Japonska le mal del svoje armade poslala na bojišče in sicer šest divizij od 12 divizij. — Teh šest divizij sestavlja prvo armado, ki je že vasa na Koreji in katere glavna moč je pri Andžu. Druga armada je bila v Uina in Osaka že ukrana in je sedaj na potu skoro gotovo proti Liaotung-obrežju. V svojih garnizijah na Japonskem so še 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. divizija. — Iz tah bo sestavljena tretja in četrta armada. Četrta armada bo do zadnje ure ostala na Japonskem. Tvorila bo glavno rezervo, s katero se bo skušalo udreti — Rusom za hrbeč, kadar bodo prišli vojne operacije proti prvim trem japonskim armadam.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. aprila.

Končni izid dopolnilne deželno-zborske volitve v okrajih Kranj-Tržič-Loka. Po sklepu lista smo dobili večeraj se naslednji brzojavki: Gorenjavas. V Oselici, Demšar 96 glasov, Novak 1 glas; v Poljanah nad Skofjo Loko: Demšar 32 glasov, Novak 30 glasov. — Uradno se razglša, da je včeraj dobil kandidat katoliškonarodne stranke selški župan g. France Demšar 2246 glasov, Novak pa le 293 glasov. 3 glasovi so bili razcepljeni, 6 glasov je bilo neveljavnih. — Slava zavednim gorenjskim možem!

Z volišča. O včerajšnji deželnozbornski volitvi smo prejeli več dopisov. Vseh pašne moremo objaviti, ker skoraj enako opisujejo agitacijo nasprotnikov. V Z e l e z n i k i h, kjer je Fr. Demšar dobil 38 glasov, J. Novak pa 5, se je volitev vršila popolnoma mirno. Nekateri niso prišli volit zaradi opravkov. — Iz S m l e d n i k a se nam poroča, da je učitelj Krek iz Trboj obljubil sodec piva in premočil za Novaka ne-

kaj Trbojcev; nekaterim je izvalil glasovnico in jih raztrgal, ker jih drugače ni mogel premotiti. Sodni sluga iz Kranja je »popravil« nekaj glasovnic v liberalnem smislu. Nekateri volilci so bili zadržani veld nujnega dela. — V V o g l j a h je 56 volilcev; prišlo jih je volit 44 Demšarja, 4 Novaka. Volitev je bila mirna. — V C e r k l j a h je dobil Fr. Demšar 225 glasov, Novak 8. Zadnjič je dobil dr. Brejc 193, baron Lazarini 1 glas. Volitev se je mirno izvršila, ker gospoda Hribarja trabanti niso spravili več mož skupaj, kakor za dva poda. Liberalni poraz je prišel slavit tudi gospod Hočevan, lakarnar na Vrhniki. Ves vesel, da so liberalci v Cerkljah dobili tako malo glasov, šel je na Bernik in mej potje, kakor se trdi, »popravil« še par glasovnic. Ker mu posestnik Rehberger ni dovolil popraviti glasovnice, rekel mu je »osel«. No, zavedni mož mu ni ostal dolžan odgovora. Posestnik Janez Prestor je prosil Babiča z Gornjega Bernika, ker sam ne zna pisati, naj mu na glasovnico zapiše Demšarja, toda Babič je zapisal Novaka. No, lepa ta! — V H r a s t j i je dobil Demšar 33, Novak 5 in baron Lazarini 1 glas. Volitev se je mirno vršila. — Nekaj poročil objavimo jutri.

Vapeh koroških šol. »Mir« piše: Državna statistika zadnjega ljudskega štetja nam podaja prav zanimive številke. V tretjem zvezku te statistike nahajamo posebno zanimive reči o naših šolah, v slovenskem delu naše dežele. Pri otrocih od 10 do 20 let starih je vsa skupaj med Nemci analfabetov (t. j. tak h, ki ne znajo brati in pisati) 2182, med Slovenci pa 1765, to se pravi pri Nemcih so med 100 prebivalci 4-1, med Slovenci pa 105, torej skoro polovico več, kakor pa nemških. Ali nam ne povejo te številke dovolj? Dokler ni bilo šol, je bilo razmeroma manj analfabetov, kakor pa sedaj. Kaj poreče k temu modri g. nadzvojitelj Palla in drugi nadzorniki, ki nimajo nikoli zadosti besed v hvali in izvrstnih uspehih svojih ponemčevalnic? Kdo poneumlja naše ljudstvo, kdo ga zadržuje v omiki? Če pojde to tako naprej, potem nas sveda morajo Nemci v izobrazbi prekašati. Dajte nam take šole, kakoršne zahtevamo, potem bomo pa pokazali, da znamo več, kakor bruske peč.

Osebnosti. Cesar je glavnemu tajniku c. kr. priv. zav. družbe »Assicurazioni Generali« ces. namestniku, g. Ed. Richettiju, podelil plemstvo. — Davčni praktikant g. K o b a l je iz Ljubljane premeščen v Novo mesto in davčni praktikant g. Leon O z i m i č iz Novega mesta v Ljubljano.

Duhovske zadeve na Koroškem.

Cesar je imenoval častnega kanonika v St. Vidu, pred. g. G a b r i j e l a L e x a, za infultiranega prosta na Virgilijini gori v Brežah. — Prestavljen je kaplan g. J a k o b R o z m a n v Mostiču za provizorja v Zwickenberg.

Slovensko planinsko društvo.

Kranjskogorska podružnica Slov. planinskega društva ima v nedeljo, dne 10. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v hotelu »Razoru« v Kranjski gori svoj redni občni zbor s predavanjem, zabavo in petjem. Predaval bo odbornik osrednjega društva gospod mestni katehet Iv. Miškar o kranjskogorskih gorah. Člani osrednjega odbora sa tega občnega zbora in zabavnega večera udeležje, ker napravijo izlet v Kranjsko goro. Društveni člani in prijatelji se vabijo na ta izlet. Oni izletniki, ki se z jutrajšnjim vlakom odpeljejo iz Ljublane, napravijo izlet v divno-krasno kranjskogorsko okolico. Zanimanje za to priredbo je v Kranjski gori in okolici zelo veliko. Upamo, da se tudi iz Ljubljane pridruži mnogo izletnikov. Planini, na veselo svidenie!

Deset delavcev je zapustilo delo v medvoški papirnici. Vodstvo tovarne je namreč delavcem pri izdelovanju celuloze znižalo pred kratkim plače. Delavci sedaj zahtevajo prejšnjo plačo in pravijo, da gredo rajši na Koroško delat železnico, kakor da bi delali za sedanjo plačo. Izmed delavcev, ki so zapustili delo, ni nikdo član krš. soc. delavske organizacije v Medvodah. Čudno se nam pa le zdi, da akcijska družba »Leykam-Josefshale«, ki je lastnica te tovarne, znižuje delavcem plače. Saj je splošno znano, in tudi mi smo svoj čas poročali, kako visoke dividende deli ravno ta družba svojim akcionarjem.

Bivši uradnik frančiškan. Iz Brežic se nam piše: Bivši uradnik južne železnice, g. Josip Holeček, sedaj fr. Maričil, je dne 7. aprila v tukajšnji frančiškanski cerkvi napravil neslovesno obljubo. Od tukaj je odšel v Kamnik, kjer bo začel

s teologičnimi študijami v domači frančiškanski šoli.

— **Žena umorila svojega moža.** V Trstu je prišel v noči 6. aprila čevljarji mojster Anton d'Amico, stanujoč v Via del pane, pijan domov. Ker je mlada žena neke njegove nesramne predloge odklonila, je hotel posiliti svojega 2 in pol letnega otroka. Ko je žena ta strašni zločin prepredila, je čevljar zaspal. Nato je žena sklenila ustreliti sebe in hčerko ter je spisala za slovo pismo svojemu sinu. Prijela je revolver in ustrelila na hčerko, katere pa krogle niso zadele, pač pa je ena krogla zadela čevljarja v glavo. Surovi mož je bil takoj mrtev. Mlada žena je hotela pobegniti, a beg so ji preprečili ljudje v hiši. Vse priče izjavljajo, da je bil čevljar Anton d'Amico jako surov in da je že večkrat skušal izvršiti zločin na svojem otroku.

— **Davki v Avstriji.** V letu 1903. so se direktni in indirektni davki znatno zvišali. Direktnih davkov se je plačalo leta 1903. 297 milijonov kron, torej 74 milijona več kot l. 1902. Indirektnih davkov se je plačalo 450 milijonov kron, nekako 12 milijonov več kot l. 1902., tako, da se je plačalo za 194 milijona več davka 1903. leta kot l. 1902. Osebnega davka se je l. 1903. plačalo 3-2 milijona več. Hišnega davka se je plačalo 3 milijone več.

— **V pokoj je stopil dne 1. marca** Fr. Gamsek, c. kr. poštar v Loki pri Zidanem mostu. Vsa hvala mu za njegovo dolgoletno in zvesto službovanje. Za poštarico je nastavljen gđ. Mira Smole.

— **Slovenski duhovniki v Ameriki** Iz Pueblia poročajo: Čist. gospodema Ign. Burgarju in Jos. Knafelcu se je zdravje toliko povrnilo, da moreta opravljati sv. mašo; prvi v sirotišnici, drugi v St. Marys-zdravilišču. — Ose č. g. novomašnika Alojzija M. Krašoveca, Martin Krašovec, je v Bradley Ill. umrl. Pokojnik je bil v Ameriki 20 let.

— **Zadnje dijaške demonstracije na Dunaju.** Z Dunaja poročajo: Ker so laški dijaki pri zadnjem nasilnem Nemcev proti nemškemu dijaštvu na dunajskem vseučilišču skupno nastopili s slovenskim dijaštvom, poklical je rektor dunajskega vseučilišča predsednika »Circolo academico italiano« k sebi ter mu izrazil začudenje, da so se laški dijaki združili s slovenskimi. Rektor je dejal, da to pobratimstvo že radi tega nima nobene podlage, ker nemški dijaki niso bili nikdar sovražni ustanovitvi laškega vseučilišča. Predsednik društva »Circolo academico italiano« je izjavil, da bo v smislu rektorjeve izjave vplival na društvene člane. Na vprašanje, kaj bi se zgodilo, ako bi se nemiri po otvoritvi poletnega semestra nadaljevali, odgovoril je rektor, da ima za ta slučaj pripravljene najstrožje navedbe. Kakor se vidi, rektorja dunajskega vseučilišča jako skrbe nasledki njegovega izzivajočega nastopanja. Rektor je povabil predsednika italijanskega društva k sebi kot nemški politik. Dejstvo, da je povabil k sebi le Italijane — da si so vsi nemški dijaki zagrozili z novimi demonstracijami — to dejstvo odjemlje sleherni dvom v tem pogledu. A v najzlastnejši luči kaže one italijanske dijaške dejstvo, da niso ob tej priliki našli ni ene same besede v obrambo pravice in enakopravnosti nemških dijakov na dunajskem vseučilišču!

— **V Gradcu** je umrla vdova dvorne svetnice in predsednika okrožnega sodišča, gospa Emilija Heinricher roj. Luschan.

— **Novi semnji.** V Skočjanu pri Dobravi na Dolenjskem je vlada dovolila dva nova semnja dne 15. aprila in 15. julija.

— **Obrtna združba v Novem mestu** bo imela v nedeljo, dne 17. t. mes. ob 1. uri popoldne svoj tretji redni občni zbor. Na shodu bodo govorila svetnik trg. in obrtne zbornice g. Ivan Kregar in načelnik obrtne zveze za Kranjsko, g. Engelb. Franchetti.

— **Znižane cene za vožnjo v Ameriko.** Parobrodna družba »Red-Star-Line« (sastopnik v Ljubljani: Karol Rebek) je cene za vožnjo v Ameriko znatno znižala.

— **Najden** je etui (škaticla) za oga rete na cesti skozi Švico pri Dobrovi. Dobi se na Brezovici št. 6, pošta Vič.

— **Umrl** je v Gradcu upokojeni vseučiliški profesor g. dr. Valentin Puntschart, star 80 let.

— **Solske zadeve na Koroškem.** Razpisano je mesto učitelja v Hodišah do dne 16. aprila. — Prestavljen je učitelj Janez Glančnik iz Šmarjete pri Velikovu v Trbiž. — Iz šolske službe je stopila učiteljica Ela Tavčar v Hodišah. — Na šoli v Železni Kapli se ne ustanovi četrti učiteljsko mesto, kakor se je zahtevalo. Hoče se pa razdeliti šolski okraj in ustanoviti nove šole na Boli, Obirskem in morda tudi na Reberci. — Novo šolo nameravajo napraviti tudi na Tolstem vrhu, kjer je že dolgo potrebna, in zasilno šolo na Koprivni. — Na šoli na Radišah smejo prvence sprejemati o Veliki noči.

— **Koroške novice** Judeževi groši. Nemški »šulferajne« je dovolil sle-

deče podpore: Otroškemu vrtcu v Železni Kapli, šoli v Uvrah za šolarje, šoli v Molem Sent Vidu za vodovod, šoli v Gorjah za knjige. — »Sulmark« je dala šoli v Zweis-kirchen 45 K. v Rubludu 50 K, nekemu posestniku posojilo 600 K in novo ustanovljeni nemški posojilnici v Rožku posojilo 300 K. To kaže, kak namen ima novostanovljena posojilnica! — Prezgodna smrt. Dne 27. sušca je v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov umrl Jožef Mörtil, šestdesetleten beljaški gimnazijec. V predoru v Podroščici delo hitro napreduje. Zdaj delajo v trdem kamenju in so minuli teden na dan dodelali 7 metrov ter prišli že nad 3400 metrov daleč. Zmaj predora se radi snega le malo dela. — Kap je za delo mladega, pridnega nadzornika delavcev, Klenšarja. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi. — Deseterter med delavci. Te dni so med delavci v Podroščici prijeli Janeza Verhovnika, ki je ušel (desertiral) od 17. pešpolka v Celovcu in šel med delavce. Prepejati so ga v Celovcu.

— **V Krko je padel** vesled epileptičnega napada delavec Franc Ažin v Novem mestu. Mestni policijski stražnik in hišni posestnik Ivan Horvat ga je še živca rešil iz vode.

— **Iz trebanjske okolice** Na Veliki Loki imamo župana, ki ga »Naroda« večkrat hvali po stari kranjski prilovice: »Giba skup striha.« Ker se bližajo nove občinske volitve, hodi g. župan po hišah ter se lepo priporoča, naj ga zopet izvolijo. Dne 27. sušca pa je sklical svoje najzanesljivejše močje, da bi presojevali vlozene reklamacije. Največ preglavice je možem delal šentlovrenški župni upravitelj. G. župan Giba ga je iz prijaznosti izpustil iz volilnega imenika. In močje so dne 27. sušca tako le ugibali: Naš administrator se ne plačuje celotno leto direktnega davka, torej ne sme voliti. Račeno, storjeno. Upravitelju pišejo: »Z ozirom na Vašo reklamacijo se rešuje sledeče: § 1 določa: občinskega volilnega reda ne pristojna vam, ker še ne plačujete v občini leto dni direktnega davka. Proti vaši reklamaciji se je zaupna komisija za ničevno pripoznala. Osmih drugih, katere vi reklamirate, je neveljavno; kateri se hoče pritožiti, mora sam reklamacijo vložiti, ne po zastopniku. Giba, Skočir, Žajpah, Mežan, Bukovec Janez.« — Tako voli Lojze svoje zapužke za nos. § 1. obč. vol. reda se glasi: Pravico voliti imajo izmed občanov, naj si plačujejo pravi davek ali ne: a) duhovni v dušnem pastirstvu itd. Velikološki odborniki pa tega ne vedo, zato kar nočejo vedeti. Treba jih bode še marsikaj naučiti.

— **Cerkvena shoda** Poroča se nam, da sta bila velikonočni ponedeljek prav dobro obiskana cerkvena shoda na Šnarni gori in v Stranjah pri Kamniku. Tu je pred mnogostevilnim ljudstvom proslavljali znani izborni cerkveni govornik prečastiti o. Klemen Grampovčan sv. Benedikta.

Ljubljanske novice.

Zabava na korist salezijanskemu zavodu. Opozarjamo še enkrat na to zabavo, katere veleznanimi vsopred smo večerj priobčili. Zabava se vrši prihodnjo nedeljo točno ob 7. uri zvečer v bivšem »Katol. Domu«. Občinstvo bo imelo ondi izborna zabavo, umetniški užitek, poleg tega pa z udeležbo prospeva k procvitu plemenite stvari.

Pevski sestanek zbora »Glasbene Matice« in važen razgovor glede koncerta povodom vsesokolske slavnosti bode v ponedeljek, dne 11. aprila ob 8. uri zvečer v vrtnem salonu Auerjeve gostilne in ne v soboto, dne 9. aprila, kakor se je prvotno nameravalo. Ponedeljska redna skušnja odpade. Odbor uljudno prosi vse častite člane pevskega zbora, da se polnoštevilno udeležijo tega važnega sestanka.

Shodi. Strokovno društvo strojarskih pomočnikov in pomožnih delavcev priredi dne 10. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v Vodiškovi gostilni na Resljevici cesti št. 22 javen društven shod. — Istega dne ob pol 3. uri popoldne sboruje v »Rokodelskem domu« krojaško bolniško in podporno društvo.

V Ameriko. Včeraj odpeljalo se je z južnega kolodvora 8 oseb v Ameriko.

300 laških delavcev peljalo se je danes ponoči s posebnim vlakom mimo Ljubljane na Dunaj.

Društvena godba. Pred kratkim smo poročali, da dobi društvena godba svojo uniformo. Sedaj čujemo, da se je odbor odločil za takozvano »surke«.

Begun iz ljubljanske prisilne delavnice. Pred kakim letom je bil pobegnil iz ljubljanske prisilne delavnice 24letni Julij Tomić iz Novega mesta. A zasačilo so ga sedaj v Barceloni. Tamošnje oblasti so ga izročile avstrijskim. Včeraj je dospel Tomić v Trst, seveda v varnem spremstvu.

Vlom. V času od 1. do 7. t. m. vtihotapil se je tat v podstrešje hiše št. 2 na Marijinem trgu, vlomil v kovček kuharice Marije Senice in jej odnesel več perila. Tatvine sumljiv je neki delavec, ki je v hiši

delal. Utraden perilo je zaznamovano s škramo M. S.

Nezgod a smodnikom Desetletni deček Mirko Vidmar, stanujoč na sv. Jakoba nabrežju št. 24, je včeraj popoldne na sv. Jakoba nabrežju zažgal nekoliko smodnika, ki je njega in poleg stojič 4½ let staro deklico Vido Podreberšek osmodil.

Umrl so v Ljubljani. 31. marca: Janko Rode, trgovec, 40 let, Pokopališka cesta 4, Carcinoma intest. Carcinomatosis. — 1. aprila: Marija Verhovec, poštnega kontrolorja žena, 48 let, Miklošičeva cesta št. 26 Carcinosis hapostis. Neža Svigelj, posestnica. 75 let, sv. Petra cesta št. 60, ostarelost. — 4. aprila: Julijana Moser, posestnikova hči, 2½ mesece, Stranska pot št. 15, Eclampsie. — 6. aprila: Anton Klepec, knjigovezov sin, 14 mesecev, Konjušne ulice št. 7, Bronchitis capiti, otrpjenost pljuč. — V bolnišnici. 2. aprila: Josip Guček, gostavčev sin, 1 in pol leta, jetika. J. Ž. Bruner, zasebnica, 68 let, ostarelost. — 3. aprila: Marija Boronci, delavčeva hči, 11 let, Nephritis. — 4. aprila: Jožefa Proft, natakarica, 36 let, jetika. Ivana Pirc, delavčeva hči, 8 mesecev, Eclampsie. — V hiralnici. 4. aprila: Franc Mulhar, delavec, 29 let, jetika. — 5. aprila: Katarina Dovč, učenka, 14 let, jetika. — 6. aprila: Ana Gorjanc čevljarjeva vdova 83 let ostarelost. Paralysis cordis.

Književnost in umetnost.

* **Nove orglje** je v Storišah na Krasu postavil orglarski mojster Ig. Zupan, ki bodo, blagoslovljene belo nedeljo. Orglje imajo deset pevajočih spremenov z izrazovitim značajem. Zvesti je pohvalno omeniti miksture, ki ni več tako reka, kakor prej; dalje pianos, undamaris, flvta traverso. Gamba mora postati še bolj rezoca, oktavi sklep se mora izpeljati še eno oktavo. — Mehaniška je izdelana tako okusno in skrbno, da jo je lepo videti in teče tiho in gladko. Material je izbran, omara lepo arhitektonična, cena nizka, menda 3340 kron. Na vsak način so orgle strokovno delo, ki kaže, da se je v Zupanovi delavnici ustanovila solidna stalnost. P. H. Sattner.

* **Društvo sv. Jeronima** v Zagrebu izda letos: 1. »Danico«, ilustrirano koledar za l. 1905; 2. zgodovinsko povest iz dobe tatarskih navalov pod naslovom: »Za krt časni slobodu zlatnu«; to zanimivo povest je spisal narodni učitelj Milutin Majer, znan po svojih izvrstnih »Mučenih«, ki so prevedeni tudi na slovensko; 3. »Pripoviest iz hrvatske prošlosti« profesorja dr. Rudolfa Horvata; 4. »Pčelarstvo sa pokretnim sačem«, spisal za grebški mestni učitelj Kvirin Broz. Tem štirim knjigam se najbrže pridruži še peta. — Sv. Jeronima društvo, vztrajno delujoče na polju narodne pravde, je vredno, da bi ga podpiral vsak Slovenec. Sramotno je, da se razširja med nami nemška »St. Josef Bücherbruderschaft«, ustanovljena od celovškega škofa za širjenje nemštva po naših pokrajinah — na stotine Slovencev se že nahaja v njenih vrstah; a koliko jih je zapisanih v bratovski šentjeronimski družbi? Komaj par desetini! — Društvo sv. Jeronima sprejema dosmrtno člane za plačo deset kron in letnike za plačo ene krome do konca meseca sušca. Za poštarino naj se izvoli dodati po 20 vinarjev. Društveni poverjenik je trnovski župnik I. Verhovnik v Ljubljani, njegov pooblaščenec pa: g. Ivan Bonac, tvorničar in knjigovezec. Knjige izidejo meseca grudnia.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Anton Ihan je šel v Ameriko, mesto k naboru. Župan je poslal pismo, da je do tčni umrl. Državni pravdnik predlaga prenos obravnave in zahteva župnijsko potrdilo. — France Koželj iz Hrastja pa je na svečenični dan Jožeta Frankota s cepcem tako močno udaril po glavi in roki, da mu je lobanja počila in podlaktnica na dveh krajih. Obsojen je bil na štiri mesece težke ječe. — Janez Adam iz Gor. Pake je tudi šel v Ameriko pred naborom. Dobil je sedem dni z enim postom in 10 K denarne globe. — Tomaž Lumpert iz Vel. Brusnic je dal svojemu sinu 300 kron, da je šel v Ameriko mesto k naboru. Sadel bo 6 dai in plača 10 K.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Pod kuratelom je dunajska družba za promet z omnibusi. — **Antentat v bolnišnici.** V mestni bolnišnici v Pragi je 64letni bolnik Kratochvil streljal na 25 let starega bolnika Linhart, katerega je težko ranil. Nato je napadel sebe ustrelil. Bil je takoj mrtev. Vzrok je prepri. — **O napadu na španskega kralja** pišejo republikanski listi, da ga je vlada

nalašč sama uprizorila, da okrepi simpatije za vladarja. — **Velikanski viharji** so bili te dni v severnem morju. V Slesviku in na Hanoverskem je ogromna škoda. V nekaterih krajih je bila voda po cestah štiri čevlje visoka. — **Vsestranski Nasi.** »Avanti« poroča, da so odkrili v neapolskem muzeju, katerega je upravljal Nasi, veliko poverjenje. Bajse se gre za vato 300.000 lir. — **Grosen umor.** Iz Vilne poročajo: Tukajšnjega trgovca Grimemberga, kakor tudi njegovo soprogo in hčer, so našli umorjene in oropane. Morilci so zažgali hišo, da bi se mislilo, da so dotičniki našli smrt v plamenu. — **Svojo ženo umoril.** Zidar Sovke se je, kakor se poroča iz Bautzna, sprl s svojo soprogo ter jo zaklal. Nato se je popolnoma vpijanil. Zločinca so že zaprli. — **Vse uredniške osebe** pred sodiščem. Socialnodemokratična »Königsberger Volkszeitung« poroča v sredo izišlem listu, da prihodnja številka izide šele v petek, ker je v četrtak proti celemu uredniškemu osebju sodnijska obravnava. — **Henrik Sienkiewicz**, slavni poljski književnik, je odlikovan z redom francoske častne legije. — 35.000 mesarjev se pripravlja na štrajk. Iz Čikage poročajo: Nad 35.000 unijskih mesarjev tukajšnjih klavnic je skrajno nezadovoljno z zadržanjem delodajalcev, radi česar so zapretili z generalnim štrajkom.

Mož s 47 ženami. Ker je H. Partelova dolžila svojega 33 letnega soproga Jamesa Shippeea, sprevoznika cestne železnice v New Yorku, dvočestva, ga je policaja prišla in zaprla. K sodni obravnavi je došla tudi njegova prejšnja soproga Ema Richard, ki je prisegla, da se je 1896 leta z njim poročila. Nekeč je mož skrivaj pobegnil z doma, pustivši ji dva otroka, in le s težavo se ji je posrečilo najti svojega moža, poročenega z drugo ženo. Obe sta torej sklenili, pegubiti svojega moža ter ga izročiti sodniji. Tu se je pokazalo, da dotičnik ni samo dvakrat, ampak še večkrat poročen. Ko je videl, da je izgubljen, je priznal sam, da je 47krat poročen. Shippeea so izročili prot-nemu sodišču.

Slaven čevljar. Med čevljarji, ki so se odlikovali kedaj na literarnem polju, kakor Hans Sachs, Böhma, Staub i. dr., je sedaj najslavnejši Gorkij. Na prošnjo založnika časnika »Schubanzenger« je Gorkij dopisal nekaj črtic iz svojega življenja: Leta 1878. vstopil sem pri nekem čevljarju za učenca, leto pozneje sem se pečal z risanjem, leta 1880 sem bil ladijski učenec itd. — Obče znane stvari, ki so bile že stokrat in stokrat obelodanjene, novo pa je sledeče, kar poroča »Schubanzenger«: Literarno delo je povzdignilo Maksim Gorkija tudi v materialnem oziru, kajti pred kratkim kupil si je blizu Volge palačo za 720.000 K.

Operna ladja. Z operno ladjo hoče neka novo ustanovljena družba obiskati obmorska ameriška mesta. Farley, vodja tega podjetja, ki bo štel do 300 članov, je najel v svrhu prevažanja te družbe iz enega pristanišča v drugo poseben parnik. Na repertoar so sledeče opere: »Vačni mornar«, »Africanka«, »Tristan in Isolde« in v francoskem jeziku »Parsifal«.

Dežela samcev. Statistika kaže, da je v Zruženih državah nad 4.000.000 nad trideset let starih samcev. To je tem značilnejše, ker ne primanjkuje za možitev godnih deklet. Vzrok je vzgoja ameriških deklet. Te mlade dame se uče godbe, slikanja, morebiti tudi kakakega tujega jezika, toda nič gospodinjstva. — Hšere priprostega ljudstva pa gredo že v zgodnji mladosti v tovarne. Uče se vsega mogočega, le o gospodinjstvu ničesar. Ni čuda, da je število samcev in — starih devic vedno večje.

Eiflov stolp nameravajo porabiti za brezplačno brzojavljanje mej Parizom in francoskimi vojnimi ladjami na morju.

Najtoplejši kraj na svetu je baje eden Avalskih otokov, ki leži v Perzijskem zalivu. Srednja letna temperatura je 29° R. Vročina julija, avgusta in septembra zamo-rejo prenašati le prvotni naseljniki. Opolnoči kaže termometer še vedno na 30°, ob 7. uri zjutraj 33° do 34°, ob 3. uri popoldne 48°.

Komur se noge potijo, si lahko pomaga tako: Noge naj si s špiritom opere in jih potrosi s salicilnim prahom. Oboje se kupuje v navadnih mirolilnicah (drogerijah).

Japonski vojni psi Japonci so izučili nekoliko vojnih psov, katere so sedaj izkrcali v Čemulpu, da jih odpeljejo proti reki Jalu. Ti psi nosijo usnatne torbice na vratu ter služijo v prvi vrsti kot kurirji. Njih voditelji trdijo, da znajo te živali zelo dobro razločevati uniformo sovražnika od prijatelja. Tudi z lajanjem naznanjajo prihod tujcev, dočim so popolnoma tihi, ako morajo prenesti kako poročilo. Sicer sedaj radi njim neugodnega podnebja njih delovanje ne bo tako izvrstno. Vendar pa se zamore reči, da Japonci pri svojih vojnih pripravah niso ničesar pozabili.

Japonske poštnne znamke. Nabiralci ljubijo japonske poštnne znamke radi njih umetniške oblike. Iz česa so te napravljene, je zelo malo znano. Ve se le, tako piše neki

angleški list, da so natisnjene na papir iz riža, katerega sami napravljajo. Prve znamke se bile izdane l. 1871. Najvišja vsota, ki se je izplačala za japonsko poštno znamko, je 240 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Koroška Bela, 8. aprila. Občinske volitve so v vseh treh razredih razveljavljene.

Šmarje, 8. aprila. Učitelj in konservator g. Konrad Črnologar je danes opoldne umrl. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 3 uri.

Dunaj, 8. aprila. Perzijska vlada se je obrnila do avstrijske vlade s prošnjo, da ji za reorganizacijo perzijske armade da na razpolago 12 aktivnih avstrijskih častnikov. Prošnja je bila odklonjena z utemeljevanjem da Avstrija sedaj svojih aktivnih častnikov ne more pogrešati.

Petrograd, 8. aprila. V tukajšnjih mornariških krogih računajo z gotovostjo na to, da bodo novo rusko brodovje gotovo do meseca avgusta lahko poslali v vzhodno Azijo. Novo brodovje bo obsegalo 8 bojnih ladij, 11 križaric in 40 torpedovk in razdiralcev torped. Razdeljeno bo v dva dela pod poveljstvom admirala Rožestvenskija in velikega kneza Aleksandra Mihajloviča.

Zagreb, 8. aprila. Nadšumar Nemčić, hrvaški državni in dež. poslanec, ki je bil disciplinarno kaznovan, namerava svoja mandata odločiti. Namestu njega bo kandidiral vladinovec dvorni svetnik dr. Luka Marjanović.

Solun, 8. aprila. Potres je razrušil 1500 hiš, 25 oseb je mrtvih, mnogo ranjenih.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 362 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebes.	Podoba v 24 urah
7. jut.	732,2	5,6	sr. jz.ah.	obl.	
8. jut.	730,6	7,7	sr. sv.ah.	jasno	0,3
9. jut.	732,4	13,1	moč. sv.ah.	pol. obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 9,8°, normale 8,1°.

Gobe, venecijanske in španske. Najcenejše ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnana naročila proti povzetju. 22 11-5

617 1-1

Konrada Črnologar-ja
učitelja in c. kr. konservatorja,

kateri je danes 8. aprila ob 12. uri opoldne, po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 42. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo dne 10. aprila popoldne ob 3. uri.

Sv. maše se bodo brale v domači farni cerkvi. —

Šmarja 8. aprila 1904.

Terezija Črnologar žena. — Jože, Frano, Janez, bratje. — Marija, sestra. Mica, Angela, Režika, otroci.

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je Vsemogočni najino iskreno ljubljeno hčerko

Ljudmilko
poklical k Sebi danes ob 1. uri popoldne v 77. letni starosti.

Janko in Minka Jeglič, nadučitelj.

613 1

Ker se na dan 6. aprila 1904 razpisani IV. občni zbor ni vršil radi nesklepnosti, vabi se na

V. redni občni zbor

Vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani

kateri se bode vršil

v sredo, dne 20. aprila 1904

ob 3. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odborenje letnega računa za leto 1903.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

614 2-1

Predsednik nadzorništva.

Restavracija „NARODNI DOM“.

V nedeljo, 10. t. m.

vojaški koncert.

Začetek ob polu 8. uri zvečer.

618 2-1

Vstopnina 20 vin.

Zgaga se po Rogaškega „Tempel- ali Styria = vrelca“ odpravi. 591 a 2-2

Mladenich,

dobro izvežban

sirar in mlekar,

kateri razume tudi nekoliko kujigovodstva in računstva,

želi dobiti službo.

Naslov pové iz prijaznosti upravnništvo „Slovenca“. 602 2-1

Kuharica,

stara 34 let, vajena tudi samostojnega gospodinjstva, želi vstopiti v službo v kakem župnišču. 603 1-1

Ponudbe sprejema upravnništvo „Slovenca“.

Istrsko vino

lastnega pridelka: teran, muškater ter belo vino, dalje zajamčeno pristen tropinovec se dobi pri

Antonu Ferlanu di Georgio

376 15-11 Rovinj, Istra.

Razpošilja se na drobno in debelo.

Trgovci, obrtniki in zasebniki, kateri hočejo imeti

= prahu proste =

prodajalnične prostore, pisarne, skladišča in druge prostore, naj uporabljajo moje po dolgotrajnih preizkušnjah prirejeno in kot najboljšo sredstvo za preprečevanje nadležnega prahu priznajo

olje proti prahu.

Cena kilogramu 80 vinarjev.

Adolf Hauptmann

189 25-12 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg števil. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

292 26-10

Vabilo na najcenejše in najzložnejše potovanje okoli sveta!

Panorama internacional

612 1-1

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure popoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

V soboto, 9. aprila 1904.

zadnji razstavni dan

Skotsko.

Vsak teden — v nedeljo — nova razstava.

Sole in društva imajo znižane cene.

596

V najem se takoj odda

velik travnik

v obsegu blizu 5 oralov, na ljubljanskem polju v bližini mestne bolnice za silo. Na travniku je tudi kozolec z 10 štanti.

Več se izve pri lastnici **Mariji Mikuž** v Ljubljani, Kelečevske ulice št. 3.

Gospodična

600 3-2 dobi stalno službo

v neki tukajšnji trgovini kot prodajalka.

Upošteva se nekoliko prakse iz spetske trgovine.

Plača po zmocnosti in po dogovoru. Pismene ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku naj se pošiljajo pod šifro „mar-ljiva št. 9“ Ljubljana (Poste restante).

Žrebanje nepreklicno
23. aprila 1904.

Glavni dobitek
Kron **40.000** Kron

Srečke za sobe grevnice
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Efektne dobitki se ne izplačajo v gotovini.

Ščiti za krste,

da se iste v grobu ne stlačijo,
najcenejše in najpopolnejše nadomestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministrstvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj.

V zalogi jih ima:

pogrebni zavod **Fraňa Doberleta** v Ljubljani.

1509 19

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, sreč, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 315